OBSAH

Seznam používaných zkratek . . . 13
Úvod . . . 14
1. JAK SI PORADIT S DANÍ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB . . . 15
1.1. Kdo je považován za poplatníka daně z příjmů fyzických osob a jaký je rozsah jeho daňové povinnosti . . . 15
1.1.1. Neomezená daňová povinnost . . . 16
1.1.1.1. Vyloučení dvojího zdanění příjmů ze zahraničí . . . 16
1.1.2. Omezená daňová povinnost . . . 20
1.1.2.1. Co se považuje za příjmy ze zdrojů na území České republiky . . . 20
1.1.2.2. Zdanění příjmů konečným srážením daně zvláštní sazbou daně . . . 22
1.1.2.3. Zdanění příjmů podáním daňového přiznání a zajištění této daně . . . 23
1.2. Kdo je povinen podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob a dokdy se podává . . . 26
1.2.1. Kdo je povinen daňové přiznání podat . . . 26
1.2.2. Jak je tomu u některých zaměstnanců . . . 26
1.2.3. Dokdy se daňové přiznání podává . . . 28
1.3. Co je předmětem daně z příjmů fyzických osob a co není . . . 28
1.3.1. Co je předmětem daně . . . 28
1.3.2. Co není předmětem daně . . . 29
1.3.2.1. Příjmy získané zděděním nebo darováním . . . 29
1.3.2.2. Přijaté úvěry a půjčky . . . 30
1.3.2.3. Další příjmy, které nejsou předmětem daně . . . 30
1.3.3. Zdaňují se nejen peněžní příjmy, ale i příjmy nepeněžní . . . 31
1.4. Které příjmy jsou od daně osvobozené . . . 32
1.4.1. Příjmy z prodeje a převodu majetku . . . 32
1.4.1.1. Prodej rodinného domu a bytu s nejméně dvouletým bydlištěm bezprostředně před prodejem . . . 32
1.4.1.2. Prodej ostatních nemovitostí, bytů a nebytových prostor . . . 33
1.4.1.3. Prodej automobilu, počítače, stroje a dalších movitých věcí . . . 35
1.4.1.4. Prodej cenných papírů . . . 36
1.4.1.5. Převod účasti na společnosti s ručením omezeným a členských práv družstva . . . 37
1.4.1.6. Příjmy z prodeje majetku získaného v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd . . . 39
1.4.2. Další příjmy podnikatelů osvobozené od daně . . . 40
1.4.2.1. Příjmy z provozu elektráren a dalších zařízení . . . 40
1.4.2.2. Dotace na pořízení hmotného majetku nebo jeho technické zhodnocení . . . 41
1.4.2.3. Dary ve formě reklamního předmětu . . . 41
1.4.2.4. Odpis závazků při vyrovnání nebo při nuceném vyrovnání . . . 41
1.4.3. Náhrady škod, plnění z pojištění majetku a odpovědnosti za škody . . . 42
1.4.4. Plnění z pojištění osob . . . 42
1.4.5. Příjmy sociálního charakteru . . . 43
1.4.6. Další příjmy osvobozené od daně . . . 45
1.5. U kterých příjmů je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně . . . 47
1.5.1. Zvláštní úprava pouze pro daňové nerezidenty . . . 47
1.5.2. Společná úprava pro daňové nerezidenty i rezidenty . . . 47
1.6. Jak se zdaňují příjmy ze zaměstnání . . . 48
1.6.1. Co se považuje za příjmy ze závislé činnosti . . . 49

1.6.1.1. Příjmy z pracovního poměru . . . 49
1.6.1.2. Příjmy za práci společníků a jednatelů . . . 49
1.6.1.3. Odměny členů statutárních a dalších orgánů právnických osob . . . 50
1.6.1.4. Ostatní příjmy související s výkonem závislé činnosti . . . 50
1.6.2. Kdo se považuje za zaměstnance a kdo za zaměstnavatele . . . 50
1.6.3. Co se rozumí příjmy ze závislé činnosti . . . 50
1.6.4. Které příjmy nejsou předmětem daně . . . 52
1.6.4.1. Náhrady cestovních výdajů a hodnota stravování na pracovních cestách . . . 52
1.6.4.2. Osobní ochranné pracovní prostředky, stejnokroje a pracovní oblečení . . . 53
1.6.4.3. Přijaté částky na úhradu výdajů zaměstnavatele . . . 55
1.6.4.4. Náhrady za opotřebení vlastního nářadí . . . 55
1.6.5. Které příjmy jsou od daně osvobozeny . . . 56
1.6.5.1. Doškolování zaměstnanců . . . 56
1.6.5.2. Závodní stravování . . . 56
1.6.5.3. Nealkoholické nápoje . . . 56
1.6.5.4. Rekreační poukazy a další vymoženosti . . . 57
1.6.5.5. Nepeněžní dary . . . 58
1.6.5.6. Bezúročné půjčky nebo půjčky s nízkým úrokem . . . 59
1.6.5.7. Sociální výpomoci . . . 59
1.6.5.8. Příspěvek na penzijní připojištění . . . 60
1.6.5.9. Pojistné na soukromé životní pojištění . . . 60
1.6.5.10. Ostatní příjmy osvobozené od daně . . . 60
1.6.6. Co se rozumí funkčními požitky a jaký je jejich daňový režim . . . 61
1.6.7. Jak se stanoví základ daně . . . 61
1.6.7.1. Definitivní zdanění srážkovou daní . . . 62
1.6.8. Vybírání a placení záloh na daň a daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků . . . 62
1.6.8.1. Z čeho sráží plátce zálohu na daň . . . 62
1.6.8.2. Kolik činí záloha ze zdanitelné mzdy . . . 63
1.6.8.3. Jak se sráží záloha na daň v případě podepsání a v případě nepodepsání prohlášení k dani na příslušné zdaňovací období a jak se zohlední daňové zvýhodnění na vyživované dítě . . . 63
1.6.8.4. K jakým odpočitatelným položkám přihlédne plátce daně až při ročním zúčtování záloh za zdaňovací období . . . 64
1.6.8.5. Kdy se srazí záloha . . . 64
1.6.8.6. Postup v případě výplaty zdanitelné mzdy ve zdaňovacím období najednou za více kalendářních měsíců téhož zdaňovacího období . . . 64
1.6.8.7. Jak se zdanitelná mzda zaokrouhluje . . . 64
1.6.8.8. Postup srážení záloh v případě, že poplatník pobírá mzdu současně nebo postupně od více plátců za stejný kalendářní měsíc . . . 64
1.6.8.9. Kdy je daňová povinnost poplatníka sraženými zálohami ze mzdy splněna a kdy nikoliv . . . 64
1.6.8.10. Dokdy se sražené zálohy na daň odvádí a do kdy může stanovit správce daně lhůtu jinak . . . 65
1.6.8.11. Kdy plátce nemá povinnost zálohy srážet . . . 65
1.6.8.12. Kdy může správce daně povinnost srážet zálohy na daň zrušit . . . 65
1.6.8.13. Do kterého měsíce se přiřazuje příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění . . . 65
1.6.8.14. K jakým odpočitatelným položkám se nepřihlédne u daňového nerezidenta při stanovení záloh a při ročním zúčtování záloh . . . 65

9. O CO VŠECHNO SI MOHOU FYZICKÉ A PRÁVNICKÉ OSOBY ZÁKLAD DANĚ SNÍŽIT . . . 242
9.1. Fyzické osoby . . . 242
9.1.1. Osobní a rodinný stav poplatníka . . . 242
9.1.1.1. Částka na poplatníka . . . 242
9.1.1.2. Částka na manželku . . . 242
9.1.1.3. Částka na částečně invalidního důchodce . . . 243
9.1.1.4. Částka na plně invalidního důchodce . . . 243
9.1.1.5. Částka pro držitele průkazu ZTP/P . . . 244
9.1.1.6. Částka na studenta . . . 244
9.1.1.7. Částka na vyživované dítě v roce 2004 . . . 246
9.1.1.8. Které odpočitatelné položky se za zdaňovací období krátí a jak . . . 247
9.1.1.9. Další podmínky pro uplatnění odpočitatelných položek . . . 248
9.1.2. Dobročinná činnost poplatníka . . . 248
9.1.3. Péče poplatníka o své bytové potřeby . . . 250
9.1.3.1. Bytový dům a rodinný dům . . . 250
9.1.3.2. Změna stavby . . . 250
9.1.3.3. Byt . . . 250
9.1.4. Péče poplatníka o zajištění příjmu ve stáří . . . 252
9.1.4.1. Penzijní připojištění . . . 252
9.1.4.2. Soukromé životní pojištění . . . 252
9.1.5. Členství poplatníka v odborové organizaci . . . 253
9.1.6. Rekapitulace k položkám odečitatelným od základu daně podle § 15 . . . 253
9.2. Další položky odečitatelné od základu daně pro některé fyzické a právnické osoby . . . 254
9.2.1. Odpočet daňové ztráty od základu daně . . . 254
9.2.2. Odpočet procenta ze vstupní ceny investice od základu daně (reinvestiční odpočet) . . . 257
9.2.3. Odpočet výdajů na výuku žáků v učilištích . . . 259
9.2.4. Odpočet výdajů na výzkum a vývoj . . . 259
9.3. Položky odečitatelné od základu daně pouze pro některé právnické osoby . . . 260
9.3.1. Odpočet darů od základu daně . . . 260
9.3.2. Snížení základu daně až o 30 % u neziskových organizací . . . 261
9.4. Kdy poplatník může uplatnit vyšší částky odčitatelných položek, než původně uplatnil . . . 262
10. JAKÉ JSOU SAZBY DANĚ A SLEVY NA DANI . . . 263
10.1. Jaké jsou sazby daně z příjmů fyzických osob . . . 263
10.2. Jaké jsou sazby daně z příjmů právnických osob . . . 264
10.3. Jaké slevy na dani si mohou fyzické a právnické osoby uplatnit . . . 264
10.3.1. Sleva na dani ve výši 18 000 Kč nebo 60 000 Kč a ve výši poloviny daně za zaměstnance se zdravotním postižením . . . 264
10.3.2. Investiční slevy na dani . . . 266

Seznam používaných zkratek

ObčZ	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ZCN	Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZoR	Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZSDP	Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

1.6.9. Roční zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků a daňového zvýhodnění 65
1.6.9.1. Kdy může poplatník požádat plátce o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění 65
1.6.9.2. Jaké doklady a dokdy je poplatník povinen plátci pro roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění předložit 66
1.6.9.3. Dokdy nejpozději provede plátce výpočet daně a roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění a vrátí rozdíl ve prospěch poplatníka 66
1.6.10. Odpovědnost plátců daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků 66
1.6.10.1. Dokdy je plátce povinen vrátit poplatníkovi přeplatek v případě, že mu srazí vyšší daň nebo zálohu na daň 66
1.6.10.2. Dokdy může plátce daně srazit poplatníkovi nedoplatek na dani nebo zálohy na dani 66
1.6.10.3. Kdy se dodatečně sražena daň nebo záloha na daň odvede správci daně . . 67
1.6.10.4. Kdy je plátce povinen vyplatit poplatníkovi rozdíl na daňovém zvýhodnění v případě, že mu bylo poskytnuto v nižší částce, než stanoví ZDP 67
1.6.10.5. Kdy je plátce oprávněn srazit poplatníkovi rozdíl na daňovém zvýhodnění v případě, že mu bylo poskytnuto ve vyšší částce, než stanoví ZDP 67
1.6.10.6. Kdy vybere dlužnou částku na daňovém zvýhodnění správce daně. 67
1.6.10.7. Kdy se správci daně odvede dodatečně předepsaná daň, záloha na daň a dlužná částka na daňovém zvýhodnění 67
1.6.11. Povinnosti plátců daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků 67
1.6.11.1. Co jsou plátci daně povinni pro poplatníky vést 67
1.6.11.2. Co musí mzdový list obsahovat 68
1.6.11.3. Povinnost vystavit poplatníkovi doklad o souhrnných údajích uvedených ve mzdovém listě, které jsou rozhodné pro výpočet zdanitelné mzdy, daně a záloh. 68
1.6.11.4. Povinnost uvádět počet zaměstnanců a další údaje v příloze k vyúčtování daně 68
1.6.11.5. Uplatnění nezdanitelných částek ze základu daně při výpočtu záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků a daňového zvýhodnění 68
1.6.11.6. Dokdy je poplatník povinen prokázat skutečnosti pro uznání nezdanitelných částek od základu daně a splnění podmínek pro poskytnutí daňového zvýhodnění a kdy k nim plátce přihlédne 68
1.6.11.7. Kdy plátce daně přihlédne k narození dítěte. 69
1.6.11.8. Který plátce přihlédne k nezdanitelným částkám a k měsíčnímu daňovému zvýhodnění 69
1.6.11.9. Kdy plátce přihlédne k nezdanitelným částkám a k daňovému zvýhodnění 69
1.6.11.10. Kdy plátce přihlédne při ročním zúčtování záloh k částkám na manželku a dalším částkám 69
1.6.11.11. Povinnost podepsání prohlášení pouze u jednoho plátce 70
1.6.11.12. Dodatečné přihlédnutí k nezdanitelným částkám a daňovému zvýhodnění, a to i v případě, že byla daň vybrána srážkovou daní 70
1.6.11.13. Povinnost oznámit skutečnosti rozhodné pro výpočet záloh na daň a daně a změnu podmínek pro daňové zvýhodnění. 70
1.6.12. Způsob prokazování nezdanitelných částek ze základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků a daňového zvýhodnění . . . 70
1.6.12.1. Jakými doklady prokazuje poplatník nárok na uznání nezdanitelných částek ze základu daně a na daňové zvýhodnění. 70
1.6.12.2. Dokdy doklady předložené poplatníkem platí a čím je jejich platnost podmíněna 71

1.6.13. Co se rozumí daňovým zvýhodněním a jaké jsou podmínky pro jeho uplatnění 71
1.6.13.1. Co se rozumí daňovým zvýhodněním a kdo má na něj nárok 71
1.6.13.2. Jakou výši slevy na dani lze uplatnit 72
1.6.13.3. Co se rozumí daňovým bonusem, kdo ho může uplatnit a jakou výši maximálně 72
1.6.13.4. Kdy může daňové zvýhodnění uplatnit daňový nerezident 72
1.6.13.5. Kdo se považuje za vyživované dítě poplatníka 72
1.6.13.6. Kdo uplatní daňové zvýhodnění v případě, že dítě vyživuje v jedné domácnosti více poplatníků 72
1.6.13.7. Kdy se uplatní daňové zvýhodnění pouze v částečné výši a ve kterém měsíci již ho lze uplatnit 72
1.6.13.8. Jak se uplatňuje daňový bonus při podání daňového přiznání 73
1.6.14. Jak se uplatňuje daňové zvýhodnění u poplatníka s příjmy ze závislé činnosti a s funkčními požitky 73
1.6.14.1. Co se rozumí měsíčním daňovým zvýhodněním 73
1.6.14.2. Jak se postupuje u měsíčního daňového bonusu 73
1.6.14.3. Jaký je postup při ročním zúčtování záloh a daňového zvýhodnění 73
1.6.14.4. Odpovědnost plátce daně a sankce za chybný postup 74
1.6.15. Kdy se z příjmů zaměstnanců neplatí sociální a zdravotní pojištění 75
1.6.15.1. Příjmy zúčtované v souvislosti s výkonem zaměstnání 75
1.6.15.2. Příjmy zúčtované v souvislosti se zaměstnáním 75
1.6.15.3. Příjmy ze zaměstnání, které nezakládá účast na nemocenském pojištění . . 77
1.6.15.4. Dohody o provedení práce 78
1.7. Jak se zdaňují příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti 78
1.7.1. Co se považuje za příjmy z podnikání 78
1.7.2. Co se považuje za příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti 80
1.7.3. Jak se stanoví základ daně 81
1.7.3.1. Příjmy daňových nerezidentů zdaňované srážkovou daní 82
1.7.3.2. Jak se zdaňují příjmy autorů do 3 000 Kč za měsíc 82
1.7.3.3. Jak se stanoví základ daně společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti 82
1.7.3.4. Jak se stanoví základ daně u poplatníka, který uplatní jako účetní období hospodářský rok 83
1.7.4. Kdy lze uplatnit daňové výdaje bez prokazování – stanoveným procentem z příjmů . . 84
1.7.5. Postup v případě využívání nemovitosti nebo movité věci ze společného jmění manželů oběma podnikajícími manžely 85
1.7.6. Možnost podat dodatečné daňové přiznání ve stanovených případech, kdy dojde k uhrazení pojistného po stanoveném termínu 85
1.7.7. Kdo vede daňovou evidenci 86
1.8. Daňová evidence 86
1.8.1. Co obsahuje a zajišťuje daňová evidence 86
1.8.2. Obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci 86
1.8.3. Ocenění majetku a závazků v daňové evidenci 86
1.8.4. Zjištění skutečného stavu majetku a závazků v daňové evidenci 87
1.8.5. Lhůty pro uschovávání daňové evidence 87
1.9. Minimální základ daně 87
1.9.1. Jaká je výše minimálního základu daně 87
1.9.2. O jaké položky nelze minimální základ daně snížit 89
1.9.3. Na koho se minimální základ daně nevztahuje 89
1.10. Kdy lze daň stanovit paušální částkou 90

1.11. Jak se zdaňují úroky, dividendy, podíly na zisku, penzijní připojištění, soukromé životní pojištění a jiné příjmy z kapitálového majetku podle § 8 . . . 92
1.11.1. Co se považuje za příjmy z kapitálového majetku . . . 92
1.11.2. Které příjmy ze zdrojů na území ČR jsou zdaňovány srážkovou daní . . . 92
1.11.3. Které příjmy ze zdrojů v zahraničí se zahrnují do základu daně anebo mohou být zahrnuty do samostatného základu daně se srážkovou daní . . . 92
1.11.4. Které příjmy se zahrnují do základu daně . . . 93
1.11.5. Jak se zdaňují dávky penzijního připojištění . . . 93
1.11.6. Jak se zdaňuje plnění ze soukromého životního pojištění . . . 94
1.11.7. Kdo z manželů zdaňuje úroky a jiný příjem z kapitálového majetku plynoucí do společného jmění manželů . . . 94
1.12. Jak se zdaňují příjmy z pronájmu podle § 9 . . . 94
1.12.1. Co se považuje za příjmy z pronájmu . . . 94
1.12.2. Kdo z manželů zdaňuje příjem plynoucí jim ze společného jmění . . . 95
1.12.3. Co je základem daně a jak se zjistí . . . 95
1.12.4. Možnost uplatnit výdaje bez prokazování ve výši 20 % z příjmů . . . 95
1.12.5. Co je třeba evidovat, když se budou prokazovat skutečné výdaje . . . 96
1.12.6. Co je také příjmem pronajímatele při nájmu podniku podle obchodního zákoníku . . . 96
1.13. Jak se zdaňují příjmy z prodeje soukromých nemovitostí, bytů, automobilů, cenných papírů a jiné „ostatní příjmy" podle § 10 . . . 97
1.13.1. Co se považuje za ostatní příjmy . . . 97
1.13.2. Kdo z manželů zdaňuje ostatní příjmy plynoucí jim ze společného jmění manželů . . . 98
1.13.3. Které „ostatní" příjmy jsou od daně osvobozeny . . . 98
1.13.3.1. Příjmy z příležitostných činností, příležitostného pronájmu movitých věcí, drobné zemědělské výroby provozované nepodnikatelem . . . 98
1.13.3.2. Výhry z loterií, sázek a podobných povolených her . . . 101
1.13.4. Jak se stanoví základ daně . . . 101
1.13.5. Co lze uplatnit jako daňový výdaj při prodeji nemovitosti, bytu, movité věci a cenného papíru . . . 102
1.13.6. Co lze uplatnit jako daňový výdaj při prodeji podílu na s. r. o., převodu družstevního podílu, při příjmu z podílu na likvidačním zůstatku, při příjmu z vypořádacího podílu . . . 104
1.13.7. Které příjmy ze zdrojů na území ČR se zdaňují srážkovou daní . . . 104
1.14. Jak se postupuje při zdaňování příjmu spoluvlastníka . . . 105
1.15. Jak se postupuje při zdaňování příjmů účastníka sdružení, které není právnickou osobou . . . 106
1.16. Jak se postupuje při zdaňování příjmů spolupracujících osob . . . 108
1.17. Jak se postupuje při společném zdanění manželů . . . 111
1.17.1. Kdy budou moci manželé společné zdanění uplatnit . . . 111
1.17.2. Kdy nebudou moci manželé společné zdanění uplatnit . . . 111
1.17.3. Jak se při společném zdanění postupuje . . . 112
1.18. Jak se zdaňuje příjem v případě, že byl dosažen za více zdaňovacích období . . . 113
2. JAK SI PORADIT S DANÍ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB . . . 115
2.1. Kdo je považován za poplatníka daně z příjmů právnických osob a jaký je rozsah jeho daňové povinnosti . . . 115
2.1.1. Neomezená daňová povinnost . . . 115
2.1.2. Omezená daňová povinnost . . . 115
2.2. Co je zdaňovacím obdobím . . . 116
2.3. Kdo a kdy je povinen podat daňové přiznání . . . 116
2.3.1. Kdo je povinen podat daňové přiznání . . . 116
2.3.2. Kdo nemá povinnost podat daňové přiznání . . . 117

2.4. Co je předmětem daně z příjmů a co není . . . 117
2.4.1. Co je předmětem daně . . . 117
2.4.2. Co není předmětem daně . . . 117
2.4.3. Co je a není předmětem daně u poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání . . . 118
2.4.4. Další specifika vymezení předmětu daně u jmenovitě uvedených subjektů . . . 118
2.4.4.1. Veřejné vysoké školy . . . 118
2.4.4.2. Zdravotní pojišťovny . . . 119
2.4.4.3. Poplatník poskytující veřejnou službu v televizním nebo rozhlasovém vysílání . . . 119
2.4.4.4. Veřejná obchodní společnost a její společníci . . . 119
2.4.4.5. Komplementář komanditní společnosti . . . 119
2.5. Které příjmy jsou od daně osvobozené a za jakých podmínek . . . 119
2.5.1. Které příjmy jsou od daně osvobozené . . . 119
2.5.2. Co se rozumí mateřskou a dceřinou společností a podmínky pro osvobození dividend, podílů na zisku a dalších příjmů, úroků z úvěrů a půjček . . . 122
2.6. Jak se stanoví základ daně . . . 123
2.6.1. Základní ustanovení . . . 123
2.6.2. Specifika stanovení základu daně u některých poplatníků . . . 123
2.6.2.1. Poplatník, u kterého dochází ke zrušení s likvidací . . . 123
2.6.2.2. Investiční společnost vytvářející podílové fondy . . . 123
2.6.2.3. Komanditní společnost a komplementář komanditní společnosti . . . 123
2.6.2.4. Společník veřejné obchodní společnosti . . . 124
2.6.3. Rozdělení základu daně u akciové společnosti transformující se na investiční fond a naopak . . . 124
2.6.4. Které příjmy ze zdrojů v zahraničí se zahrnují do samostatného základu daně . . . 124

3. CO VŠECHNO MOHOU FYZICKÉ A PRÁVNICKÉ OSOBY UPLATNIT JAKO DAŇOVÝ VÝDAJ . . . 126
3.1. Co poplatník najde v „daňovém" § 24 . . . 126
3.2. Základní podmínky pro uznání daňových výdajů . . . 127
3.3. Co se také považuje za daňové výdaje (náklady) . . . 128
3.3.1. Odpisy hmotného majetku . . . 130
3.3.2. Zůstatková cena hmotného majetku . . . 130
3.3.3. Zůstatková cena hmotného majetku vyřazeného v důsledku škody . . . 131
3.3.4. Vymezené příspěvky organizacím . . . 131
3.3.5. Pojistné související se zdanitelným příjmem . . . 131
3.3.6. Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění . . . 132
3.3.7. Výdaje na provoz vlastního zařízení k ochraně životního prostředí . . . 132
3.3.8. Nájemné . . . 133
3.3.8.1. Podmínka pro uznání nájemného v případě, že bude najatý majetek nájemcem odkoupen . . . 133
3.3.9. Nájemné u finančního pronájmu . . . 135
3.3.9.1. Jak se postupuje, když je smlouva o finančním pronájmu předčasně ukončena . . . 137
3.3.10. Nájemné u finančního pronájmu movitého hmotného majetku se vstupní cenou do 40 000 Kč . . . 138
3.3.11. Zaplacené daně a další daně . . . 138
3.3.12. Daňové rezervy a opravné položky . . . 139
3.3.12.1. Rezerva na opravy hmotného majetku . . . 142
3.3.12.2. Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v konkursním a vyrovnacím řízení . . . 143

3.3.12.3. Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. prosinci 1994 . . . 144
3.3.13. Výdaje na pracovní a sociální podmínky, péči o zdraví a zvýšený rozsah doby odpočinku zaměstnanců . . . 145
3.3.13.1. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a hygienické vybavení pracovišť . . 146
3.3.13.2. Závodní preventivní péče, lékařské prohlídky a vyšetření . . . 146
3.3.13.3. Provoz vzdělávacích zařízení a výdaje na vzdělávání . . . 147
3.3.13.4. Provoz vlastního stravovacího zařízení a příspěvky na stravování . . . 148
3.3.13.5. Pracovněprávní nároky zaměstnanců umožněné kolektivní smlouvou nebo vnitřním předpisem . . . 148
3.3.14. Výdaje na pracovní cesty . . . 149
3.3.14.1. Vozidlo je zahrnuto v obchodním majetku, výdaje na ubytování, dopravu a další . . . 150
3.3.14.2. Stravné . . . 150
3.3.14.3. Vozidlo není zahrnuto do obchodního majetku . . . 151
3.3.15. Škody způsobené živelní pohromou, neznámým pachatelem a zákonnými opatřeními . . . 154
3.3.16. Výdaje na požární ochranu . . . 154
3.3.17. Výdaje na obranu . . . 155
3.3.18. Pořizovací cena pohledávky u poplatníka vedoucího daňovou evidenci . . . 155
3.3.19. Výdaje, k jejichž úhradě je poplatník povinen podle zvláštních zákonů . . . 155
3.3.20. Hodnota cenného papíru při prodeji . . . 156
3.3.21. Jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena pohledávky u poplatníka vedoucího účetnictví . . . 157
3.3.22. Vstupní cena vymezeného majetku a pořizovací cena pozemku při prodeji . . . 158
3.3.23. Daň z příjmů fyzických osob, silniční daň a daň z převodu nemovitostí ve specificky vymezených případech . . . 159
3.3.24. Účetní odpisy . . . 160
3.3.25. Nabývací cena akcie nebo podílu na společnosti (družstvu) při prodeji . . . 161
3.3.26. Paušální částky hrazené zaměstnavatelem zaměstnanci podle § 6 odst. 8 . . . 163
3.3.27. Jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena neuhrazené pohledávky . . . 163
3.3.28. Vydaný majetek, služby a zásoby . . . 165
3.3.29. Náhrada za uvolnění bytu (odstupné) . . . 165
3.3.30. Výdaje na nástavbu, přístavbu, stavební úpravy, rekonstrukci a modernizaci jednotlivého majetku, které nejsou technickým zhodnocením . . . 165
3.3.31. Nedaňové výdaje podle § 25 . . . 166
3.3.32. Výdaje na pořízení slevových a reklamních karet . . . 167
3.3.33. Pořizovací cena směnky při prodeji . . . 167
3.3.34. Výdaje na restaurování uměleckého díla při jeho prodeji . . . 167
3.3.35. Úhrn výdajů (nákladů) na deriváty . . . 167
3.3.36. Náhrady cestovních výdajů . . . 169
3.3.37. Zaplacené sankce ze závazkových vztahů a úroky z půjček a úvěrů fyzické osobě . . . 173
3.3.38. Příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění . . . 173
3.3.39. Výdaje na civilní ochranu . . . 173
3.3.40. Výdaje hrazené nájemcem u finančního pronájmu . . . 173
3.3.41. Odvod do státního rozpočtu kvůli nezaměstnávání osob se zdravotním postižením . . . 174
3.3.42. Výdaje na pořízení nehmotného majetku u poplatníků, kteří nevedou účetnictví . . . 174
3.3.43. Pojistné hrazené zaměstnavatelem na soukromé životní pojištění zaměstnance . . . 174
3.3.44. Nepeněžní plnění při živelních pohromách . . . 174
3.3.45. Tvorba FKSP u neziskových organizací . . . 174
3.3.46. Náklady exekuce hrazené věřitelem . . . 175
3.3.47. Vstupní cena etiketovacího zařízení pro povinné značení lihu . . . 175

3.4. Další ustanovení daňového § 24 . . . 175
3.4.1. Daňové výdaje u neziskových organizací a dalších poplatníků, u nichž zdanění podléhají pouze příjmy z podnikatelské nebo jinak vymezené činnosti . . . 175
3.4.2. Podmínky pro uplatnění nájemného u finančního pronájmu, podmínky pro uplatnění nájemného pokud nájemce najatý majetek odkoupí a postup v případě předčasně ukončené smlouvy o finančním pronájmu . . . 175
3.4.3. Co se rozumí nabývací cenou podílu na obchodní společnosti nebo družstvu. . . . 175
3.4.4. Nepoužití limitujících ustanovení § 24 odstavce 2 při prodeji podniku . . . 176
3.4.5. Daňový postup odpisu a tvorby opravné položky u pohledávky nabyté při přeměně společnosti. . . . 176
3.4.6. Co se považuje za živelní pohromu. . . . 176
3.4.7. Daňové výdaje při prodeji majetku, který se neodepisuje a byl nabyt přeměnou, fúzí nebo rozdělením společností . . . 176
3.4.8. Daňové výdaje při prodeji podniku poplatníkem nevedoucím účetnictví . . . 177
3.4.9. Pohledávky jako daňový výdaj u poplatníků, jejichž hlavním předmětem je nákup, prodej a vymáhání pohledávek . . . 177
4. CO FYZICKÉ A PRÁVNICKÉ OSOBY JAKO DAŇOVÝ VÝDAJ UPLATNIT NEMOHOU . . . 178
4.1. Úvod k nedaňovému § 25 . . . 178
4.2. Co zejména nelze uznat jako daňový výdaj (náklad) . . . 179
4.2.1. Výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku . . . 179
4.2.2. Výdaje na zvýšení základního kapitálu včetně splácení půjček . . . 181
4.2.3. Pořizovací cena cenného papíru . . . 181
4.2.4. Odměny členů statutárních a dalších orgánů a peněžní plnění zaměstnanci vedle mzdy . . . 181
4.2.5. Vyplácené podíly na zisku. . . . 182
4.2.6. Penále, pokuty a jiné sankce . . . 182
4.2.7. Přirážky za znečišťování ovzduší a vypouštění odpadních vod . . . 182
4.2.8. Výdaje na příjmy osvobozené od daně, nezahrnované do základu daně a na příjmy vyňaté . . . 183
4.2.9. Výdaje nad limity stanovené ZDP nebo zvláštními předpisy . . . 183
4.2.10. Výdaje převyšující příjmy v zařízeních k uspokojování potřeb zaměstnanců nebo jiných osob . . . 183
4.2.11. Tvorba rezervních a účelových fondů . . . 184
4.2.12. Plnění ve prospěch vlastního kapitálu, převod zisku, úhrada ztráty, vyrovnání, členský příspěvek evropskému hospodářskému zájmovému sdružení . . . 184
4.2.13. Manka a škody přesahující náhrady . . . 185
4.2.14. Zůstatková cena darovaného hmotného a nehmotného majetku . . . 185
4.2.15. Technické zhodnocení. . . . 185
4.2.16. Daně zaplacené za jiného poplatníka . . . 186
4.2.17. Vymezené daně . . . 186
4.2.18. Výdaje na reprezentaci . . . 186
4.2.19. Výdaje na osobní potřebu a výdaje na majetku nezařazeném do obchodního majetku . . . 187
4.2.20. Tvorba nedaňových opravných položek . . . 188
4.2.21. Úroky z úvěrů a půjček z důvodů nízké kapitalizace . . . 189
4.2.22. Úroky poskytované zaměstnavatelem z vkladů přesahující obvyklé úroky . . . 189
4.2.23. Úroky z odložených částek daní a cla, zvýšení daní a exekuční náklady . . . 189
4.2.24. Jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena pohledávky . . . 190
4.2.25. Nájemné za umělecká díla a výdaje za jejich restaurování . . . 190
4.2.26. Výdaje na pořízení uměleckých děl. . . . 190
4.2.27. Odpis pohledávky nebo tvorba opravné položky u pohledávky nabyté vkladem . . . 190
4.2.28. Úhrada závazku vzniklého, když poplatník uplatňoval výdaje paušálem . . . 190
4.2.29. Odstupné hrazené postupníkem postupiteli při změně osoby nájemce u finančního pronájmu . . . 191

4.2.30. Plnění zahraničnímu státnímu úředníkovi a zahraničnímu veřejnému činiteli 191
4.2.31. Účetní odpisy dlouhodobého majetku a hodnota majetku, který není dlouhodobým majetkem 191
4.2.32. Oceňovací rozdíl vzniklý jinak než koupí 191
4.2.33. Kladný goodwill vzniklý vkladem nebo přeměnou 192
4.2.34. Výdaje (náklady) z nákupu vlastních akcií pod jmenovitou hodnotou 192
4.2.35. Výdaje mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti 192
4.2.36. Co se rozumí škodou a co mankem 192

5. ODPISY HMOTNÉHO MAJETKU JAKO DAŇOVÝ VÝDAJ 194

5.1. Co se rozumí hmotným majetkem 194
5.1.1. Samostatné movité věci 194
5.1.2. Budovy, domy a byty nebo nebytové prostory 197
5.1.3. Stavby 197
5.1.4. Pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky 198
5.1.5. Základní stádo a tažná zvířata 199
5.1.6. Jiný majetek 199
5.2. Co se rozumí odpisováním a kdy ho lze zahájit 199
5.3. Kdy lze uplatnit odpis ve výši ročního odpisu 199
5.4. Kdy lze uplatnit odpis pouze ve výši jedné poloviny ročního odpisu 200
5.5. Přerušení odpisování a další související postupy 200
5.6. Který hmotný majetek je vyloučený z odpisování 200
5.7. Kdo hmotný majetek odpisuje 201
5.7.1. Vlastník 201
5.7.2. Poplatník zavázaný k provedení technické rekultivace 201
5.7.3. Nájemce 201
5.7.4. Původní vlastník při zajištění závazku 201
5.7.5. Poplatník, u něhož je evidován hmotný majetek dokončený na cizím pozemku 201
5.8. Jak se odpisuje v případě, že je hmotný majetek používán např. i pro soukromé účely 201
5.9. Co se rozumí vstupní a zůstatkovou cenou hmotného majetku 202
5.9.1. Co se rozumí vstupní cenou 202
5.9.2. Kdy je technické zhodnocení součástí vstupní ceny a kdy se snižuje vstupní cena o poskytnuté dotace a granty 203
5.9.3. Co se rozumí zůstatkovou cenou 203
5.9.4. Kdy technické zhodnocení zvyšuje vstupní (zůstatkovou) cenu 203
5.9.5. Zvýšení vstupní (zůstatkové) ceny již odpisovaného technického zhodnocení, souvisejícího s majetkem odkoupeným podle smlouvy o finančním pronájmu, o pořizovací cenu odkoupeného majetku 204
5.9.6. Co je vstupní cenou u spoluvlastníka 204
5.9.7. Zvýšení vstupní (zůstatkové) ceny u vlastníka (pronajímatele) v roce ukončení pronájmu nebo zrušení souhlasu vlastníka s odpisováním nájemcem 204
5.9.8. Stanovení odpisu při zvýšení nebo snížení vstupní ceny, ke kterému dochází u již odpisovaného majetku z jiného důvodu, než je jeho technické zhodnocení 204
5.9.9. Vstupní cena u obchodní společnosti nebo družstva u hmotného majetku vloženého fyzickou osobou, který nebyl v jejím obchodním majetku a byl pořízen v době kratší než 5 let před vložením 205
5.9.10. Kdy se vstupní cena nemění 205
5.9.11. Omezení vstupní ceny částkou 1 500 000 Kč u osobního automobilu kategorie M1 205
5.10. Jak se zařazuje hmotný majetek do odpisových skupin 205
5.11. Do jaké výše se hmotný majetek odpisuje a jaké odpisování se provádí 207
5.12. Časové odpisování 208
5.12.1. Leasingové odpisování u hmotného movitého majetku pronajatého na základě smlouvy o finančním pronájmu 208

5.12.2. Dočasné stavby, otvírky, technická rekultivace, důlní díla . . . 208
5.12.3. Matrice, zápustky, formy, šablony . . . 208
5.12.4. Technické zhodnocení provedené na nemovité kulturní památce . . . 208
5.12.5. Společná ustanovení k časovému odpisování . . . 208
5.13. Kdo je povinen pokračovat v odpisování započatém původním vlastníkem . . . 209
5.14. Jak se postupuje při rovnoměrném odpisování . . . 209
5.14.1. Postup v roce 2004 . . . 209
5.14.2. Postup v roce 2005 . . . 210
5.15. Jak se postupuje při zrychleném odpisování . . . 211
5.15.1. Postup v roce 2004 . . . 211
5.15.2. Postup v roce 2005 . . . 212
5.16. Jak je hmotný majetek konkrétně do jednotlivých odpisových skupin zatříděn . . . 213
5.17. Co se rozumí technickým zhodnocením . . . 221
5.17.1. Co se rozumí technickým zhodnocením . . . 221
5.17.2. Co se rozumí rekonstrukcí . . . 222
5.17.3. Co se rozumí modernizací . . . 223
5.17.4. Výdaje hrazené budoucím nájemcem na cizím hmotném majetku . . . 223
6. ODPISY NEHMOTNÉHO MAJETKU JAKO DAŇOVÝ VÝDAJ . . . 224
6.1. Kdy se nehmotný majetek daňově odpisuje . . . 224
6.2. Kdo může nehmotný majetek odpisovat . . . 224
6.3. Jak se nehmotný majetek odpisuje . . . 225
6.3.1. Postup v roce 2004 . . . 225
6.3.2. Postup v roce 2005 . . . 225
7. NÁJEM PODNIKU . . . 226
8. JAK SE JEŠTĚ ZÁKLAD DANĚ UPRAVUJE . . . 227
8.1. Úvod . . . 227
8.2. Úprava základu daně podle § 23 . . . 227
8.2.1. Co je základem daně a z čeho se pro zjištění základu daně vychází . . . 227
8.2.2. O co se výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji zvyšuje . . . 228
8.2.3. O co se výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji snižuje nebo o co snížit lze . . . 230
8.2.4. Co se do základu daně nezahrnuje . . . 230
8.2.5. Co se považuje za nepeněžní příjem pronajímatele a jak se nepeněžní příjmy oceňují . . . 232
8.2.6. Úprava základu daně v případě, že není uspokojivě doložen rozdíl oproti cenám v běžných obchodních vztazích . . . 233
8.2.7. Jak se upravuje výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji při ukončení nebo přerušení činnosti a při změně v uplatňování daňových výdajů . . . 235
8.2.8. Možnost zahrnovat do základu daně hodnotu zásob a pohledávek postupně při přechodu na vedení účetnictví . . . 237
8.2.9. Zvýšení základu daně již v momentě postoupení nebo vložení pohledávky u poplatníků, kteří nevedou účetnictví . . . 237
8.2.10. Další ustanovení § 23 . . . 238
8.3. Jak se ještě upravuje základ daně u fyzické osoby . . . 238
8.3.1. Další zvýšení rozdílu mezi příjmy a výdaji . . . 238
8.3.2. Jak se postupuje při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví a naopak . . . 239
8.3.2.1. Postup při přechodu z vedení účetnictví na daňovou evidenci z hlediska daně z příjmů fyzických osob . . . 239
8.3.2.2. Postup při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví z hlediska daně z příjmů fyzických osob . . . 239
8.3.3. Přihlédnutí k zásobám a výdajům u začínajícího podnikatele . . . 240
8.3.4. Další ustanovení k základu daně . . . 241